

at komme ind paa en Debat om dette Spørgsmaal, sige, at hvad der er sket, er i alt Fald det, at den Maade, hvorpaa den er tilvejebragt, ikke er i Overensstemmelse med Grundloven, men der gives hvert Aar en Bevilling til Fæstningens Vedligeholdelse. Den vedligeholdes altsaa for saa vidt paa lovlige Maade, og en Godkendelse af den har saaledes fundet Sted — det er i alt Fald min Opfattelse.

Naar det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) i det hele holder paa en kort Forældelsesfrist for politiske Forbrydelser, er Konsekvensen deraf Indemniteten for, hvad der er begaaet i tidligere Aar. De Betragtninger, som jeg gjorde gældende, og som han brød Staven over, maa ogsaa have Gyldighed med Hensyn til tidligere begaaede Grundlovsovertrædelser, og det er mig ganske vist noget paafaldende, at det ærede Medlem saaledes som det eneste Medlem af Demokratiet har kunnet slutte sig til Bestemmelser, hvorved en saadan Indemnitet for tidligere begaaede Forseelser i dette job lik tilbydes.

Jeg skal dernæst udtale mig overfor det Mindretal, som staar i en større principiel Modsætning til Udvalgets Flertal. Dets Hovedindvendinger ere rettede mod den Affattelse, som vi have givet Lovforslagets § 8. Mindretallet (H. L. Møller) erkender, som jeg ogsaa har fremhævet i Betænkningen, at den Grundopfattelse af Grundloven, som Flertallet har, har givet sig et afdæmpet Udtryk, og at der ikke her er, hvad man kunde kalde en formel Fortolkning af Grundloven. Men, siger han, der er dog en Tilføjelse til Grundloven. Dertil vil jeg svare: Det kan man nok med nogen Ret sige, men i Virkeligheden kan man ikke give en Ministeransvarlighedslov, der indeholder nogen Vejledning af Betydning for Domstolene ved Afgørelsen af Strafansvaret, uden at man gør Tilføjelser til Grundloven. Hvis det ærede Medlem vil gennemgaa de Paragraffer i Ministeransvarlighedsloven, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Deuntzer) tillagde størst Betydning, nemlig Bestemmelser om Udstrækningen af Ansvar, hvilke Ministre der er ansvarlige i hvert enkelt Tilfælde, er det sikkert, at han ogsaa heri vil finde Tilføjelser til Grundloven.

Grundloven har en almindelig Udtalelse. Den siger f. Eks., at den, som har underskrevet, er medansvarlig. Her findes der yderligere Bestemmelser. Det er klart, at det i en vis Forstand er en

Fortolkning og Supplering af Grundloven. Man kan overhovedet ikke give saadanne Love, uden at man i Realiteten kommer til at supplere de Bestemmelser, som findes i Grundloven. I § 9 staar der f. Eks. noget om, at naar der ved kongelig eller ministeriel Beslutning udfærdiges en Retsforskrift angaaende et Forhold, der ifølge Grundloven eller en særlig Lovbestemmelse eller ifølge hidtil fulgte Lovgivningsregler eller Sagens Natur henhører under Lovgivningsmagtens — og vi foreslaa tilføjet „eller Domstolene“ — Omraade, vil enhver derfor ansvarlig Minister være ifalden Straf. Det vil ses, at her skal en Minister straffes, ikke blot, naar de administrative Handlinger, han foretager, stride imod Grundloven, men ogsaa, naar de stride mod en særlig Lovbestemmelse, ja endog, naar de stride imod, hvad der ifølge Sagens Natur henhører under Lovgivningsmagtens Omraade. Det vil med andre Ord sige, at ved disse Udtryk „en særlig Lovbestemmelse“ eller „Sagens Natur“ giver man i Virkeligheden et Supplement til Grundloven. Hvis der ikke var en særlig Lovbestemmelse, det kom ind under, kunde Ministeren handle frit. Nu er der en særlig Lovbestemmelse, nu sætter man Straf for det. Der er i Virkeligheden der Straf for meget andet end for direkte Overtrædelser af Grundloven.

Hvad er det, vi ville have sat Straf for i § 8? Det er, som det ærede Medlem ogsaa meget rigtigt har set, for aabenbare Misbrug af Ministermyndigheden. For den, som har den Grundlovsopfattelse, som man vel nok tør sige var gældende her i Landet indtil 80erne, i alt Fald indtil 70erne, er det en Selvfølge, at den Minister, der udsteder foreløbige Love, om hvilke han ved eller maa anse det for overvejende sandsynligt, at de ikke kunne ventes stadfæstede af Rigsdagen, gør et aabenbart Misbrug af den foreløbige Lovgivningsmagt, og det er ganske rigtigt, at vi i Virkeligheden, ved at sætte dette ind, altsaa give denne vor Opfattelse Udtryk i Ministeransvarlighedsloven, tilkendegive en Dom om de Begivenheder, der ere foregaaede her i de foregaaende Aar. Men jeg har ogsaa den Opfattelse, at en Ministeransvarlighedslov, der ikke i nogen Maade gav et Udtryk for det, der efter vor Opfattelse er den rigtige konstitutionelle Forstaaelse af Grundloven, vilde være ganske værdiløs. Det kan ikke være det danske Folketings Opgave at give en Ministeransvarlighedslov, der kunde give Plads for saadanne grove Forvanskninger